

ἀπαθὴς τὴν ἀπόφασιν τοῦ κυρίου του. Κα-
λῶς! εὐχαριστοῦμαι, ἀκούωνσε οὕτως ὁ-
μιλοῦντα. ἔχετε ἄδικον, ἀμφιβάλλοντες
περὶ τῆς καλλοσύνης μου. Αἴ! μὴ δὲν ἡ-
ξεύρεις ὅτι ὁ ἔρως εἶναι εἰς ἀπάσας τὰς τά-
ξεις, εἶπε μειδιδῶν· ὅτι γνωρίζει νὰ πλησιά-
ζῃ ἀπάσας τὰς ἀποστάσεις· ὁφείλεις ν' ἀ-
ναμνησθῇς τὸν αὐτοκράτορα Πέτρον καὶ
τὴν καπηλίδαν Αἰκατερίνην· ἐγένετο αὐτο-
κράτειρα! Θὰ κάμῃς καὶ σὺ κόμησσαν τὴν
Ἀλεξάνδραν.

— ὦ! βασιλεῦ! ἀπεκρίθη ὁ Ἀλέξιος
ἐνώνων τὰς χεῖρας, ἄφετέ με ν' ἀπέλθω τὴν
ᾠραν ταύτην, καὶ ἐντὸς δέκα ἡμερῶν θὰ
ἔχω τὴν τιμὴν νὰ παρουσιάσω τὴν μνη-
στήν μου εἰς τὴν ὑμετέραν Μεγαλειότητα.

— Διατί δὲν μὲ τὴν παρουσιάζεις τὴν
στιγμὴν ταύτην, εἶπεν ὁ αὐτοκράτωρ διευ-
θυνώμενος πρὸς τὴν ὕψην, τὴν ὁποίαν τῷ
ὑπέδειξεν ὁ θυρωρός.

— Ἀλλὰ, βασιλεῦ, εἶναι ἀδύνατον τοῦ-
το! εἶπεν ὁ Ἀλέξιος.

Ὁ Ἀλέξιος ματαίως ἐζήτην νὰ ἐννοήσῃ

— Ἐλθέ, δεσποσύνη, εἶπεν ὁ αὐτοκρά-
τωρ, ἀνοίγων τὴν θυρίδα, ἐλθέ!

Ἡ Ἀλεξάνδρα ἐνεφανίσθη, συνοδευομέ-
νη ὑπὸ τοῦ γενναίου Πέτερος.

Ὁ αὐτοκράτωρ ἔλαβεν ἐκ τῆς χειρὸς τὴν
νεάνιδα,

— Κόμη, ἰδοὺ ἡ σύζυγός σου. Σοὶ δὲ
δω τὴν θυγατέρα γενναίου στρατιώτου· τὴν
προικίζω μὲ πεντήκοντα χιλιάδας ρούβλια
καὶ θὰ ὑπογράψω εἰς τὸ συμβόλαιον.

— ὦ! βασιλεῦ! ἐφώνησεν ὁ Ἀλέξιος,
εἰς τὸ ἐπακρον τῆς εὐτυχίας.

Ὁ Πέτερος ἔμεινεν ἐμβρόντητος

— Πῶς! ἀνεφώνησεν οὗτος, ὁ κύριος
δὲν εἶναι ὁ ἐπιμελητής, ὁ θυρωρός τῶν αὐ-
τοκρατορικῶν ἀνακτόρων!

— Εἶμαι ὁ ἴδιος αὐτοκράτωρ, εἶπε μει-
διδῶν ὁ Παῦλος Α'. διὰ τὴν ἐκπληξιν τοῦ
γέροντος στρατιώτου.

Ἡ εὐτυχία τῆς Ἀλεξάνδρας εἶναι ἀπε-
ρίγραπτος· ὁ ἀναγνώστης εὐκόλως θὰ τὴν
ἐννοήσῃ. Ὡς πρὸς τὸν πατέρα της, ἔκλαιε
καὶ ἐγέλα συγχρόνως.

— Λοιπὸν, γενναίε μου, τῷ εἶπεν ὁ αὐ-
τοκράτωρ ἐτήρησά τὸν λόγον μου; εἰσαι
εὐχαριστημένος;

— ὦ! Βασιλεῦ . . . ὦ! Μεγαλειότατε!
. . . ὦ! ἀγνοῶ τί νὰ εἶπω . . . δὲν ἡ-
ξεύρω, ἐγώ . . . Ἀλλ' ὁ Θεὸς εἶναι καλὸς
καὶ σεῖς εἰσθε μέγας μονάρχης . . . καὶ ζή-
τω ὁ αὐτοκράτωρ! ἀνεφώνησε, μὴ εὐρί-
σκων ἄλλας λέξεις, ὅπως ἐκφράσῃ τὴν χα-
ράν του.

— Καὶ τί θέλεις νὰ πράξω διὰ σέ; τὸν
ἠρώτησεν ὁ Παῦλος.

— Δός με τὴν ἄδειαν νὰ φονευθῶ, ὑπη-
ρετῶν σε.

— Ὁχι, ἔχεις ἀνάγκην ἀναπαύσεως σή-
μερον.

Λοιπὸν! εἴθε ὁ Θεὸς νὰ μοὶ δωρήσῃ πο-
λυκρίθμους ἐγγόνους . . . Θὰ τοὺς μάθω νὰ
γυμνάζωνται.

Τὴν ἐπιούσαν ὑπεγράφετο τὸ προικοσύμ-
φωνον, καὶ ἐτελείτο εἰς τὴν αὐτοκρατορικὴν
ἐκκλησίαν ὁ γάμος τοῦ εὐγενοῦς κόμητος
Ἀλεξίου δὲ Κιῶρη μετὰ τῆς Ἀλεξάνδρας,
θυγατρὸς τοῦ γέροντος Πέτερος.

Α. ΟΛΥΜΠΙΟΣ.

ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΒΑΠΤΙΣΜΑΤΟΣ.

(Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ).

ΤΜΗΜΑ Α'.

Δὲν θέλομεν ὁμιλήσει περὶ τοῦ βαπτί-
σματος ὡς θεολόγοι, διότι δὲν εἴμεθα εἰρὴ
ἀπλοὶ λόγιοι, οἵτινες οὐδέποτε θέλουσιν εἰσ-
έλθει εἰς τὸ ἄδυτον.

Οἱ Ἰνδοὶ λοιπὸν ἐξ ἀμνημονεύτων χρό-
νων ἐβυθίζοντο καὶ βυθίζονται εἰσέτι ἐν τῷ
Γάγγῃ. Οἱ δὲ ἄνθρωποι, οἱ πάντοτε ὑπὸ
τῆς κρίσεως ἁγόμενοι, ἐφαντάσθησαν εὐκό-
λως, ὅτι τὸ πλύνον τὸ σῶμα πλύνει καὶ
τὴν ψυχὴν. Ὅθεν ἐν τοῖς ὑπογελαῖς τῶν
ναῶν τῆς Αἰγύπτου ὑπῆρχον κάδοι μεγά-
λοι διὰ τοὺς ἱερεῖς καὶ τοὺς μεμνημένους.
O nimium faciles qui tristia crimina coedis
Flumineae tolli posse putatis aqua.

Ὁ γέρων Βτοδιέρ, ὁ γδοηκοντούτης ὢν,
ἐξήγησε κωμικῶς τοὺς δύο τούτους στίχους:
«Περὶέργον ἀξίωμα τὸ ἰσχυριζόμενον, ὅτι ἡ
λύσις ἐξαλείφει τὸ ἀδίκημα».

Ἐπειδὴ δὲ πᾶν σημεῖον εἶναι μνηστικόν

αὐτὸ καθ' ἑαυτὸ, ὁ Θεὸς ηὐδόκησε νὰ καθιερῶσιν τὸ ἔθιμον τοῦτο παρὰ τῷ λαῷ τῶν Ἑβραίων, οἵτινες βαπτίζοντες πάντα τοὺς ξένους, τοὺς ἐρχομένους ἵνα ἐγκατασταθῶσιν ἐν Παλαιστίνῃ, ὠνόμαζον αὐτοὺς προσκλητύους ἐκ μετοικεσίας.

Καὶ ναὶ μὲν δὲν ὑπεχρεοῦντο νὰ περιτμηθῶσιν, ἀλλ' ὅμως ἠναγκάζοντο νὰ ἀσπασθῶσι τὰς ἐπτὰ ἐντολάς καὶ νὰ μὴ θυσιάζωσιν ὑπὲρ οὐδενὸς Θεοῦ τῶν ξένων. Οἱ δ' ἐκ τοῦ δικαίου προσκλητύου περιετέμνοντο καὶ ἐβαπτίζοντο· ἐβάπτισον πρὸς τούτοις τὰς προσκλητύους γυναῖκας παγγύμνους ἐνώπιον τριῶν ἀνδρῶν.

Οἱ εὐλαβεστεροὶ Ἰουδαῖοι ἤρχοντο ἵνα βαπτισθῶσιν ὑπὸ τῶν προφητῶν, οὓς μᾶλλον ἐσέβετο ὁ λαός. Τούτου ἕνεκα προσέτρεξαν πρὸς τὸν Ἅγιον Ἰωάννην, τὸν ἐν τῷ Ἰορδάνῃ βαπτίζοντα. Καὶ αὐτὸς δ' ὁ Ἰησοῦς Χριστός, ὅστις οὐδέποτε ἐβάπτισεν, ηὐδόκησε νὰ βαπτισθῇ παρὰ τοῦ Ἰωάννου. Τὸ ἔθιμον τοῦτο, ἐπὶ πολὺ ὥς πάρεργον ὑπὸ τῆς Ἰουδαϊκῆς θρησκείας θεωρούμενον, νέον κῦρος, νέαν ἀξίαν, ὥς ἐκ τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν ἀπέκτησεν, ὁ πρῶτιστος ἱερός θεσμός καὶ ἡ σφραγὴ τοῦ χριστιανισμοῦ θεωρηθέν. Ἐν τούτοις οἱ πεντεκαίδεκα πρῶτοι ἀρχιερεῖς τῆς Ἱερουσαλὴμ ἦσαν πάντες Ἰουδαῖοι. Οἱ Χριστιανοὶ τῆς Παλαιστίνης διετήρησαν ἐπὶ πολὺ τὴν περιτομήν. Οἱ Χριστιανοὶ τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου οὐδέποτε ἐδέχθησαν τὸ βάπτισμα τοῦ Χριστοῦ.

Πλείσται ἄλλαι χριστιανικαὶ ἐταιρίαι διὰ πυριφλέκτου σιδήρου ἐκαυτηρίαζον τὸν βαπτιζόμενον, πειθόμενον εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῆς καταπληκτικῆς ταύτης ἐγχειρίσεως ἐκ τῶν λόγων τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ βαπτιστοῦ, τῶν ὑπὸ τοῦ Ἁγίου Λουκᾶ ἀναφερομένων· «Ἐγὼ μὲν ὕδατι βαπτίζω ὑμᾶς. ἔρχεται δὲ ὁ ἰσχυρότερός μου, οὗ οὐκ εἰμὶ ἱκανὸς λῦσαι τὸν ἱμάντα τῶν ὑποδημάτων αὐτοῦ· αὐτὸς ὑμᾶς βαπτίσει ἐν πνεύματι ἁγίῳ καὶ πυρὶ.» (Κατὰ Λουκᾶν Κεφ. Γ'. 16—17)

Οἱ Σελευκιανοὶ, οἱ Ἑρμινιανοὶ καὶ τινες ἄλλοι ἐξετέλουν ἐπίσης τὴν ἐγχείρισιν ταύτην. Αἱ λέξεις βαπτίσει . . . ἐν πυρὶ οὐδέποτε ἐξηγήθησαν. Ἀλλ' ὑπάρχουσι πολλὰ γινώμαι περὶ τοῦ βαπτίσματος ὁ πῦρ,

τοῦ ὑπὸ τῶν Ἁγίων Λουκᾶ καὶ Ματθαίου ἀναφερομένου. Ἡ δὲ μᾶλλον πιθανή, ἴσως, εἶναι, ὅτι ὑπαινίσσεται τὴν ἀρχαίαν σινηθίαν, τὴν ὑπὸ τῶν εὐλαβῶν ἐκείνων ἀνθρώπων ὑπὲρ τῆς Συρίας θεᾶς τελουμένην, οἵτινες, μετὰ τὴν ἐν τῷ ὕδατι καταδυγῆναι, ἐχάραττον ἐπὶ τοῦ σώματος αὐτῶν χαρακτῆρας διὰ πεφυρακτωμένου σιδήρου. Τὸ πᾶν ἦν πρόληψις παρὰ ταῖς ἀθλίαις ἀνθρώποις, καὶ ὁ Ἰησοῦς ἀντεκατέστησε δι' ἱερᾶς τελετῆς, διὰ συμβόλου δραστηρίου καὶ θεοῦ τὰς γελοίας ταύτας προλήψεις. (α)

Κατὰ τοὺς πρῶτους τοῦ χριστιανισμοῦ αἰῶνας οὐδὲν κοινότερον τοῦ ἀναμένειν τὴν ἀγωνίαν πρὸς βάπτισιν. Το παράδειγμα τοῦ αὐτοκράτορος Κωνσταντίνου εἶναι ἀρκούντως ἰσχυρὰ ἀπύδειξις. Ὁ δὲ ἅγιος Ἀμβρόσιος δὲν εἶχεν εἰσέτι βαπτισθῇ, ὅτε ἐχειροτονήθη ἐπίσκοπος τοῦ Μιλάνου. Τὸ ἔθος τοῦ νὰ περιμένωσι τὸν θάνατον, ἵνα

(α) Ἐχάραττον τὰ στίγματα ταῦτα κυρίως ἐπὶ τοῦ τριγύλου καὶ τοῦ καρποῦ ἵνα κάλλιον διὰ τῶν πασφανῶν τούτων σημείων δηλώσιν, ὅτι ἦσαν μεμνημένοι, ἀνήμενοι τῇ θεᾷ. Ἴδετε τὸ κεφάλαιον περὶ τῆς Συρίας θεᾶς τὸ ὑπὸ μεμνημένου τινὸς συγγραφεὶ καὶ ἐν τῷ Λουκᾶ· ὡς κατὰ χωρὴν. Ὁ δὲ Πλούταρχος ἐν τῇ περὶ προλήψεως συγγραφῇ του λέγει, ὅτι ἡ θεὰ αὕτη κατῴρθου, ὥστε νὰ φῶνται ἔλκη εἰς τὰ γαστρικὴν κνήμεναι ἐκείνων, οἵτινες ἔτρωγον κρέατα ἀπηγορευμένα. Τοῦτο δύναται νὰ σχετισθῇ μετὰ τὸ τοῦ Δευτερονομίου, ὅπερ μετὰ τὴν ἀπαγόρευσιν τοῦ τρώγειν καμήλους καὶ ἐγγέλης κλπ. λέγει· (Κεφ. ΚΗ'. 35=36) «Πατάξαι σε Κύριος ἐν ἔλκῃ πονηρῇ ἐπὶ τὰ γόνατα καὶ ἐπὶ τὰς κνήμες, ὥστε μὴ δύνασθαι λαθῆναι σε ἀπὸ ἔχθρας τῶν ποδῶν σου ἕως τῆς κορυφῆς σου.» Τοιοῦτοτρόπως τὸ ψεῦδος ἦν ἐν Συρίᾳ ἡ σκιά τῆς ἑβραϊκῆς ἀληθείας, τῆς παρασχούσης τὴν δίοδον εἰς ἀληθινὰν φωτεινοτάταν.

Τὸ ἐν πυρὶ βάπτισμα, δηλαδὴ τὰ στίγματα ταῦτα, ἦν σχεδὸν πανταχοῦ ἐν χρήσει. Ἀναγινώσκετε ἐν τῷ Ἰεζεκιήλ (Κεφ. Θ'. 9.) «Προσδύτερον καὶ νεανίσκον καὶ παρθένον καὶ νήπια καὶ γυναῖκας ἀποκτείνετε εἰς ἐξάλειψιν· ἐπὶ δὲ πάντας, ἐφ' οὓς ἐστὶ τὸ σημεῖον, μὴ ἐγγίσσεται, καὶ ἀπὸ τῶν ἁγίων ἀρξέσθε.» Ἴδετε ἐν τῇ ἀποκαλύψει (Κεφ. Ζ'. 3. καὶ ἐπ.) «Μὴ ἀδικήσητε τὴν γῆν, μήτε τὴν θάλασσαν, μήτε τὰ δένδρα, ἄχρις οὗ σφραγίζωμεν τοὺς δούλους τοῦ Θεοῦ ἡμῶν ἐπὶ τῶν μετώπων αὐτῶν. Καὶ ἤκουσα τὸν ἀριθμὸν τῶν ἐσφραγισμένων· ἑξήκοντα ἑξαχίλιες ἑσφραγισμένοι ἐκ πάσης φυλῆς υἱῶν Ἰσραὴλ . . .»

τότε εισέλθωσιν ἐν τῷ ἱερῷ λουτρῷ, ἀπηρ-
χαιώθη μετ' οὐ πολὺ.

Περὶ τοῦ βαπτίσματος τῶν νεκρῶν.

Ἐβάπτισαν καὶ τοὺς νεκρούς. Τὸ δὲ βά-
πτισμα τοῦτο ἀποδεικνύεται ἐκ τοῦ ἐξῆς
τεμαχίου τοῦ ἁγίου Παύλου ἐν τῇ πρὸς
Κορινθίους ἐπιστολῇ του: «Ἐπεὶ τί ποιή-
σουσιν οἱ βαπτίζομενοι ὑπὲρ τῶν νεκρῶν,
εἰ ὅλως νεκροὶ οὐκ ἐγείρονται; Τί καὶ βα-
πτίζονται ὑπὲρ τῶν νεκρῶν;» (Πρὸς Κο-
ρινθίους Α'. Κεφ. ΙΒ'. 29—30). Ἐνταῦθα
ὕπάρχει γεγονός τι; Ἡ δὴλ. ἐβάπτισον αὐ-
τοὺς τοὺς νεκροὺς, ἢ ἐβάπτισοντο ἐν ὀνό-
ματι αὐτῶν, ὅπως μετέπειτα ἐλάβανον
τὰς ἀρέσεις, ἵνα λυτρώσωσιν ἐκ τοῦ κα-
θαρτηρίου τὰς ψυχὰς τῶν φίλων καὶ συγ-
γενῶν.

Ὁ Ἅγιος Ἐπιφάνιος καὶ ὁ Ἅγιος Χρυσό-
στομος διδάσκουσιν ἡμᾶς, ὅτι ἐν τισὶ χρι-
στιανικαῖς ἐταιρίαις, καὶ κυρίως παρὰ τοῖς
Μαρκιωνίταις, ἔθετον ἄνθρωπόν τινα ζῶντα
ἐπὶ τῆς κλίνης νεκροῦ, ἐρωτῶντες αὐτόν,
ἂν ἤθελε νὰ βαπτισθῇ· ὁ δὲ ζῶν ἀπεκρί-
ετο καὶ τότε λαμβάνοντες τὸν νεκρὸν ἐβύ-
θιζον αὐτόν ἐν καθῶ. Ἀλλὰ τὸ ἔθος τοῦτο
μετ' οὐ πολὺ ἀπεδοκιμάσθη· ὁ δὲ ἅγιος
Παῦλος, ποιούμενος μνείαν τούτου, δὲν τὸ
καταδικάζει, ἀλλὰ τοῦναντίον μεταχειρί-
ζεται αὐτὸ ὡς ἐπιχείρημα ἀκαταμάχητο
ἀποδεικνύον τὴν ἀνάστασιν,

Περὶ τοῦ διὰ ῥαντισμοῦ βαπτίσματος.

Οἱ Ἕλληνες διετύρηναν τὸ διὰ καταδύ-
σεως βάπτισμα. Ἀλλ' οἱ Λατῖνοι, περὶ τὸ
τέλος τοῦ ὀγδόου αἰῶνος ἐπεκτείναντες τὴν
θρησκείαν αὐτῶν ἐν τῇ Γαλατίᾳ καὶ τῇ
Γερμανίᾳ, καὶ βλέποντες, ὅτι ἡ κατάδυσις
ἡδυνάτο νὰ ἐξολοθῇ τὰ παῖδια ἐν χώ-
ραις ψυχραῖς, ἀντεκατέστησαν αὐτὴν δι' ἀ-
πλοῦ ῥαντισμοῦ, πολλῶς ὡς ἐκ τοῦτου ὑπὸ
τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας ἀναθεματι-
σθέντες.

Ἐρωτηθεὶς ὁ Ἅγιος Κυπριανός, ἐπίσκο-
πος τῆς Καρχηδόνας, ἀνὸς ῥαντισθέντες
μόνον καθ' ὅλον τὸ σῶμα πράγματι ἐβα-
πτίσθησαν, ἀπεκρίθη ἐν τῇ ἐξηκοστῇ ἐκτε-
ἐπιστολῇ του ὅτι πολλὰ Ἐκκλησίαι δὲν
ἐπίστευον, ὅτι οἱ ῥαντισθέντες οὗτοι ἐγέ-

νοντο χριστιανοί· ὅτι αὐτοὺς τοὺς θεωρεῖ
χριστιανούς, ἀλλ' ὅτι διατελοῦσιν ἐν εὐνοίᾳ
ἀπείρως ἐλάσσονα ἐκείνης, ἧς ἀπολαμβά-
νουν οἱ τρεῖς κατὰ τὸ ἔθος βυθισθέντες. »

Ἄμα ἐβυθίζοντο οἱ χριστιανοὶ ἐγίνοντο
μεμυημένοι, πρὸ τούτου ὄντες κατηχοίμε-
νοι. Ἐπρεπε δὲ ἵνα γείνη τις μεμυημένος
νὰ ἔχῃ ἐγγυητάς, οὓς δι' ἐνὸς ὀνόματος
ἀναδέχοντες ἐκάλουν, ὅπως ἡ Ἐκκλησία
βεβαιωθῇ περὶ τῆς πίστεως τῶν νέων χρι-
στιανῶν, καὶ ὅπως μὴ δημοσιευθῶσι τὰ
μυστήρια. Τούτου λοιπὸν ἕκα κατὰ τοὺς
πρώτους αἰῶνας οἱ ἐθνικοὶ εἶχον γενκῶς
κακὰς πληροφορίες περὶ τῶν μυστηρίων
τῶν χριστιανῶν ὅπως οὗτοι περὶ τῶν τῆς
Ἰαίδος καὶ τῆς Ἑλευσινίας Δήμητρος.

Κύριλλος ὁ Ἀλεξανδρεὺς ἐν τῷ κατὰ
τοῦ αὐτοκράτορος Ἰουλιανοῦ συγγράμματι
τοῦ λέγει ταῦτα: «Ἦθελον ὁμιλήσει περὶ
τοῦ βαπτίσματος, ἂν δὲν ἐφοβούμην μὴ ὁ
λόγος μου εἰς τοὺς ἀμυήτους περιέλθῃ. »
Δὲν ὑπῆρχε λοιπὸν κατὰ τοὺς χρόνους ἐκεί-
νους μηδεμίαν λατρεία ἄνευ τῶν μυστηρίων
τῆς, τῶν ἐταιριῶν τῆς, τῶν κατηχομένων
τῆς, τῶν μεμυημένων τῆς, τῶν ἐνόρκων
τῆς. Ἐκάστη δὲ ὁμᾶς ἀπῆται νέας ἀρετὰς,
νέαν ζωὴν εἰς τοὺς ἀμαρτωλοὺς τῆς συνι-
στῶσα, *in initium novae vitae*. Ἡ μύ-
ησις τῶν χριστιανῶν ἀμφοτέρων τῶν φύλων
συνίστατο εἰς τὸ νὰ βυθίζωνται πάγγυμνοι
ἐν καθῶ ψυχροῦ ὕδατος, τῆς ἀρέσεως τῶν
ἀμαρτιῶν οὗτης προσκεκολλημένης τῇ συλ-
βολικῇ ταύτῃ πράξει. Ἀλλ' ἡ διαφορὰ με-
ταξὺ τοῦ χριστιανικοῦ βαπτίσματος καὶ
τῶν Ἑλληνικῶν, τῶν Συριανῶν, τῶν Αἰγυ-
πτιακῶν καὶ Ῥωμαϊκῶν τελετῶν, ἦν ἡ τῆς
ἀληθείας πρὸς τὸ ψεῦδος διαφορὰ καὶ ὁ
Ἰησοῦς Χριστὸς ὁ μέγας τοῦ νέου νόμου
ιερεὺς.

Ἀπὸ τοῦ δευτέρου αἰῶνος ἤρξαντο νὰ
βαπτίζωσι τὰ παῖδια, ἣν δὲ φυσικὸν οἱ χρι-
στιανοὶ νὰ ἐπιθυμῶσιν ὥστε τὰ τέκνα των,
ἅτινα ἤθελον κολασθῇ, ἂν δὲν ὑφίσταντο
τὸ μυστήριον τοῦτο, νὰ σωθῶσι. Συνεπέ-
ρανον τέλος πάντων, ὅτι ἔπρεπε νὰ τὸ με-
ταδώσωσιν αὐτοῖς μετὰ τὰς ὀκτὼ ἡμέρας,
διότι παρὰ τοῖς Ἰουδαίοις ἐν ταύτῃ τῇ ἡλι-
κίᾳ περιτέμνοντο. Ἡ Ἑλληνικὴ Ἐκκλησία
διατηρεῖ εἰσέτι τὸ ἔθιμον τοῦτο.

Τὰ ἀποθνήσκοντα ἐν τῇ πρώτῃ ἐβδόμῃ δι' ἐκολάζοντο κατὰ τοὺς αὐτῆς πατέρας. Ἄλλ' ὁ Πέτρος, Χρυσολόγος, ἐν τῷ πέμπτῳ αἰῶνι ἀκμάσας ἐφεῦρε τὰς Ἰνυας (limbes). εἶδος μετρίου κολάσεως, κυρίως δὲ ἀκτὴ τῆς κολάσεως, προάστειον τῆς κολάσεως, ὅπου πορεύονται τὰ μικρὰ παιδία, τὰ ἀβάπτιστα θανόντα, καὶ ἐνθα ἔμενον οἱ πατριάρχαι πρὸ τῆς καταθέσεως τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ εἰς τὸν ἄδην ὥστε ἡ γνώμη, ὅτι ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς κατέβη εἰς τὰς Ἰνυας καὶ οὐχὶ εἰς τὸν ἄδην· ἔκτοτε ἐπεκράτησεν.

Ἡμφισθητήθη πρὸς τούτοις ἂν χριστιανὸς ἐν ταῖς ἐρήμοις τῆς Ἀραβίας ἠδύνατο νὰ βαπτισθῇ δι' ἄμμου, ἀλλ' ἔλαβον ἀποφατικὴν ἀπάντησιν· ἂν ἠδύνατο νὰ βαπτίσωσι δι' ἀνθράκων, ἀλλ' ἀπεφασίσθη, ὅτι ἦτο ἀνάγκη καθαρὸν ὕδατος καὶ ἐν τούτοις ἠδύναντο νὰ μεταχειρισθῶσιν ὕδωρ βολῶδες. Παρατηρεῖ τις λοιπὸν εὐκόλως, ὅτι σύμπασα ἡ διδασκαλία αὕτη ἐξηρτάτο ἐκ τῆς συνέσεως τῶν πρώτων ποιμένων τῶν καθιερωσάντων αὐτήν.

Οἱ ἀναβαπτισταὶ καὶ τινες ἄλλαι κοινωναίαι, ἐκτὸς τῶν κόλπων τῆς Ἐκκλησίας οὗται, ἐνόμισαν ὅτι δὲν πρέπει νὰ βαπτίζωσι καὶ νὰ μυῶσιν τινὰ ἀγνοοῦντα τὸ γινόμενον. Ἀναγκάζετο νὰ ὑποσχεθῇ, λέγουσιν, ὅτι θέλει ἀποτελέσει μέρος τῆς χριστιανικῆς κοινωνίας, ἀλλὰ τὸ παιδίον δὲν εἶναι δυνατόν νὰ δεσμευθῇ. Διδετε αὐτῷ ἐγγυητὴν, ἀνάδοχον· ἀλλὰ τοῦτο εἶναι κατὰ χρεὴς ἀρχαίου ἐθίμου. Ἡ πρόληψις αὕτη ἦν καταλληλοτάτη ἐν τῇ πρώτῃ καθιδρύσει. Ὅταν δηλ. ἀγνώστοι, ἄνδρες τέλειοι, ὄριμοι, γυναῖκες καὶ κόραι ἀκμαῖαι ἐπαρουσιάζοντο ἐνώπιον τῶν πρώτων μαθητῶν ἵνα καταταχθῶσιν ἐν τῇ κοινωνίᾳ, ἵνα συμμετάσχωσι τῶν ἐλεημοσυνῶν, τότε εἶχον ἀνάγκην προφυλάξεώς τινος, περὶ τῆς πίστεως αὐτῶν ἐγγυωμένης· ἔπρεπε νὰ βεβαιωθῶσιν ὡς πρὸς αὐτούς· ὡμνουν ὅτι θελοῦσιν ἀνῆκει ἡμῖν· ἀλλὰ τὸ παιδίον εὐρίσκεται εἰς σημεῖον ἐκ διαμέτρου ἐναντίον τῷ ὅρκῳ τούτῳ. Ὅθεν συνέβη συχνάκις παιδίον, βαπτισθὲν παρ' Ἑλλήνων ἐν Κωνσταντινουπόλει, νὰ περιτμηθῇ μετὰ ταῦτα παρὰ Τούρκων· χριστιανὸς λοιπὸν ὁκτὼ ἡμερῶν,

μουσουλμάνος τριῶν καὶ δέκα ἐτῶν προέδωκε τοῦ ὅρκου τοῦ ἀναδόχου αὐτοῦ. Ἰδοὺ εἰς λόγος, ὅν δύναται νὰ προβάλλωσιν οἱ ἀναβαπτισταί· ἀλλ' ὁ λόγος οὗτος, ὅστις ἤθελεν ἔχει ὑπόστασιν τινὰ ὅσον ἀφορᾷ τὴν Τουρκίαν, οὐδέποτε μέλει τοῦδε ἰσχυσεν ἐν χριστιανικαῖς χώραις, ἐν αἷς τὸ βάπτισμα βεβαίον τὴν κατάστασιν τοῦ πολίτου. Πρέπει δὲ τις νὰ συμμορφῶται πρὸς τοὺς νόμους καὶ τοὺς ἱεροὺς θεσμοὺς τῆς πατρίδος του.

Οἱ Ἕλληνες ἀναβαπτίζουσι τοὺς λατίνους, τοὺς ἐκ τινος λατινικῆς κοινωνίας εἰς ἑλληνικὴν μεταβαίνοντας· ὑπῆρχε δὲ καὶ συνήθεια ἐν τῷ παρελθόντι αἰῶνι οἱ κατηχούμενοι οὗτοι νὰ ἀπαγγέλλωσι τοὺς ἐξῆς λόγους· ἀπτόω τὸ πρόσωπον τοῦ πατρὸς μου καὶ τῆς μητρὸς μου, οἵτινες κακῶς με ἐβάπτισαν. Ἰσως ἡ συνήθεια αὕτη διαρκεῖ εἰσέτι, καὶ θέλει διαρκέσει ἐπὶ πολὺ ἐν ταῖς ἐπαρχίαις.

*Ἰδέαι τῶν αὐστηρῶν μονοθελητῶν
περὶ τοῦ βαπτίσματος.*

α' Εἶναι πρόδηλον τῷ θέλοντι νὰ σκεφθῇ ἄνευ προκαταλήψεως, ὅτι τὸ βάπτισμα δὲν εἶναι οὔτε σημεῖον ἀπονεμομένης χάριτος, οὔτε σπράγῃς συμμαχίας, ἀλλ' ἀπλὴ δῆλωσις ἐπαγγελίας.

α' Τὸ βάπτισμα δὲν εἶναι ἀναγκαῖον.

α' Δὲν ἀφιερῶθη ποτὲ ὑπὸ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ ὁ χριστιανὸς δύναται νὰ παρίδῃ αὐτὸ ἄνευ οὐδενὸς ἐμποδίου.

α' Δὲν πρέπει νὰ βαπτίζωνται οὔτε τὰ παιδία οὔτε ἡ ἐνήλικοι, οὔτε ἄλλος τις γενικῶς.

α' Ἡδύναντο νὰ μεταχειρίζωνται τὸ βάπτισμα ἐν τῇ γεννήσει τοῦ χριστιανισμοῦ διὰ τοὺς ἐκ τῆς εἰδωλολατρείας ἐξερχόμενους, ἵνα δημοσιεύσωσι τὴν ὁμολογίαν τῆς πίστεως αὐτῶν διὰ τοῦ αὐθεντικοῦ τούτου σημείου· ἀλλὰ νῦν εἶναι ἀπολύτως ἀνωφελὲς καὶ ὅλως μικροῦ λόγου ἄξιον.

(Αἱ τελευταῖαι αὗται ιδέαι ἐλήφθησαν ἐκ τοῦ Ἑγκυκλοπαιδικοῦ Λεξικοῦ).

ΤΜΗΜΑ Β'.

Τὸ βάπτισμα, ἡ ἐν τῷ ὕδατι κατάδυσις, τὸ ἀποσμάξιν, ὁ δι' ὕδατος καθαρμὸς

ἐκ τῆς ἀρχαιοτάτης ἀρχαιότητος κατάγονται. Ὁ δὲ καθαρὸς τὸ σῶμα ἦν καθαρὸς καὶ ἐνώπιον τῶν θεῶν. Διὸ οὐδεὶς ποτε ἰερεὺς ἐτόλμησε νὰ προσεγγίσῃ τὸν βωμὸν, ἔχων κηλίδαν ἐπὶ τοῦ σώματός του. Ἡ φυσικὴ κλίσις τοῦ μεταφέρειν εἰς τὴν ψυχὴν τὸ τῷ σώματι ἀνήκον, παρήγαγε τὴν ἰδέαν, ὅτι αἱ καθάρσεις καὶ αἱ ἀπολούσεις ἐξήλειπον τὰς κηλίδας τῆς ψυχῆς ὡς τὰς τῶν ἐνδυμάτων· πλύνοντες δὲ τὸ σῶμα ἐνόμιζον, ὅτι πλύνουσι καὶ τὴν ψυχὴν. Ἐκ τούτου ἡ ἀρχαία ἐκείνη συνήθεια τοῦ λούεσθαι ἐν τῷ Γάγγῃ, οὔτινος τὰ ὕδατα ἱερὰ ἐνομίζοντο· ἐκ τούτου αἱ τοσοῦτον συνεχεῖς καθάρσεις παρὰ πᾶσι τοῖς λαοῖς. Τὰ ἀνατολικὰ ἔθνη, τὰ τὰς θερμὰς χώρας κατοικοῦντα, προσεκολλήθησαν θρησκευτικώτατα εἰς τὰ ἔθιμα ταῦτα.

Παρὰ τοῖς Ἰουδαίοις λοιπὸν ὑπεχρεωτό τις νὰ λούηται μετὰ τὸν ἀποσπερματισμὸν, μετὰ τὴν ψηλάφησιν ἀνισίου ζώου, νεκροῦ ἀνθρώπου καὶ ἐν πολλαῖς ἄλλαις περιστάσεσιν.

Οἱ Ἰουδαῖοι, δεχόμενοι παρ' αὐτοῖς ξένον, ἀσπαθέντα τὴν ἰουδαϊκὴν θρησκείαν, ἐβάπτιζον αὐτόν, ἀφοῦ πρότερον τὸν περιέτεμον· εἰ δὲ ἦτο γυνή, τὴν ἐβάπτιζον ἀπλῶς, δηλ. τὴν ἐβύθιζον ἐν τῷ ὕδατι παρόντων τριῶν μαρτύρων. Ἐφρόνουν περὶ τῆς καταδύσεως ταύτης, ὅτι παρείχε τῇ βαπτιζομένῃ νέαν γέννησιν, νέαν ζωὴν· ἐγίγνετο λοιπὸν συγχρόως ἰουδαία καὶ καθαρά· τὰ πρὸ τοῦ βαπτίσματος τούτου γεννηθέντα παρ' αὐτῆς τέκνα δὲν μετεῖχον μηδεμιᾶς μερίδος ἐκ τῆς κληρονομίας ἣν ἐλάμβανον οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν, οἱ μετ' αὐτὰ γεννηθέντες ἐκ τῶν τοιοιτοτρόπως ἀναγεννηθέντων γονέων. Ὡς τε παρὰ τοῖς Ἰουδαίοις βαπτίζεσθαι καὶ ἀναγεννᾶσθαι ἦσαν συνώνυμα· ἡ δὲ ἰδέα αὕτη ἔμεινε προσκεκολλημένη τῷ βαπτίσματι μέχρι τῶν ἡμερῶν ἡμῶν· ὅθεν ὅταν Ἰωάννης ὁ Πρόδρομος ἤρξατο βαπτίζων ἐν τῷ Ἰορδάνῃ, ἠκολούθει ἐξ ἀμνημονεύτων χρόνων ὀφισταμένη συνήθειαν. Καὶ οἱ ἱερεῖς τοῦ νόμου δὲν ἐζήτησαν παρ' αὐτοῦ λόγον διὰ τὸ βάπτισμα τοῦτο, τὸ οὐχὶ καινοφανές, ἀλλ' ἐκατηγόρησαν αὐτόν, ὡς ἀντιποιηθέντα δικαιοῦς ἀνθρώπου ἀνήκοντος αὐτοῖς, ὅπως οἱ καθολι-

κοὶ ἱερεῖς ἤθελον δικαιοῦσθαι νὰ μέμφωνται τὸν ἐπεμβάντα καὶ λειτουργήσαντα λαϊκόν. Ὁ Ἰωάννης λοιπὸν ἐξατέλει πρᾶξιν νόμιμον, ἀλλ' οὐχὶ τομίμως.

Ὁ Ἰωάννης ἠθέλησε νὰ παραλάβῃ μαθητὰς καὶ παρέλαβεν· ὑπῆρξεν ἀρχηγὸς αἵρέσεως ἐν τῷ ὄχλῳ, τοῦθ' ὅπερ ἐγένετο καὶ αἰτία τοῦ θανάτου του. Φαίνεται δὲ μάλιστα, ὅτι καὶ ὁ Ἰησοῦς ὑπῆρχε κατ' ἀρχὰς ἐν τῇ τάξει τῶν μαθητῶν του, ἀφοῦ μάλιστα ἐβάπτισθη παρ' αὐτοῦ ἐν τῷ Ἰορδάνῃ, καὶ δεύτερον, ὅτι ὁ Ἰωάννης ἀπέστειλεν αὐτῷ ἀνθρώπους ἐκ τῆς μερίδος τοῦ μικρὸν πρὸ τοῦ θανάτου του.

Ὁ ἱστορικὸς Ἰωσήφ, ὁμιλῶν περὶ τοῦ Ἰωάννου, σιωπᾷ περὶ τοῦ Χριστοῦ, τοῦθ' ὅπερ ἀποδεικνύει ἀριθῆλως, ὅτι Ἰωάννης ὁ Βαπτιστὴς ἀπελάμβανεν ἐπὶ τῆς ἐποχῆς του μείζονος ἢ ὁ ὑπ' αὐτοῦ βαπτισθεὶς φήμης. Μέγα πλῆθος τὸν ἠκολούθει, λέγει ὁ περικλαῖς ἐκεῖνος ἱστορικὸς, καὶ οἱ Ἰουδαῖοι, ἐφαίνοντο διατεθειμένοι νὰ ἐπιχειρήσωσι πᾶν ὅ,τι παρ' αὐτοῦ ἤθελον διαταχθῇ. Ἐκ τοῦ χωρίου λοιπὸν τούτου ἀποδεικνύεται ὅτι ὁ Ἰωάννης ἦν οὐχὶ μόνον ἀρχηγὸς αἵρέσεως, ἀλλὰ καὶ φατρίας. Ὁ Ἰωσήφ προσθέτει, ὅτι ὁ Ἡρώδης ἀνησύχει ἐνεκεν αὐτοῦ. Καὶ πραγματικῶς κατέστη ἐπίφοβος τῷ Ἡρώδῃ, ὅστις ἐπὶ τέλους τὸν ἐφόνευσεν· ὁ δὲ Ἰησοῦς δὲν ἠγωνίζετο εἰμὴ κατὰ τῶν Φαρισαίων. Ἰδοὺ διὰ τί ὁ Ἰωσήφ ποιεῖται μνείαν τοῦ Ἰωάννου ὡς ἀνδρὸς διεγείραντος τοὺς Ἰουδαίους κατὰ τοῦ βασιλέως Ἡρώδου, ὡς ἀνδρὸς ἐνεκα τοῦ ζήλου του ἐνόχου ἐσχάτης προδοσίας γενομένου, ἐνῷ τούνηντιον ὁ Ἰησοῦς, μακρὰν τοῦ δικαστηρίου διατελέσας, ἦν ἄγνωστος τῷ ἱστορικῷ Ἰωσήφ.

Ἡ αἵρεσις Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ διέφερε παραπολὺ τῶν διδαγμάτων τοῦ Ἰησοῦ. Διότι εὐρίσκομεν ἐν ταῖς Πράξεσι τῶν Ἀποστόλων, εἰκοσιν ἔτη μετὰ τὴν δίκην τοῦ Χριστοῦ, Ἀπολλὼ τὸν Ἀλεξανδρέα, καί περ χριστιανόν, μὴ γνωρίζοντα εἰμὴ τὸ βάπτισμα τοῦ Ἰωάννου, καὶ μὴ γινώσκοντα τὸ Ἅγιον Πνεῦμα ⁽¹⁾. Πολλοὶ δὲ περιη-

(1) Σ. Μ. Ἰδοὺ τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος χωρίον· (Πράξεις Ἀποστόλων ΙΘ' 2. — 4). «Ἐγένετο

γνῆται ἐν οἷς καὶ ὁ Σαρδέν, ὅστις εἶναι ὁ μᾶλλον ἀξιόπιστος, λέγουσιν, ὅτι ὑπάρχουσιν εἰσέτι ἐν Περσίᾳ μαθηταὶ τοῦ Ἰωάννου, ὃν ὀνομάζουσι Σάβιδα, ἐν ὀνόματι αὐτοῦ βαπτίζομενον καὶ τὸν Ἰησοῦν ὡς προφήτην, ἀλλ' οὐχὶ ὡς Θεὸν ἀναγνωρίζοντες.

Ὁ δὲ Ἰησοῦς, βαπτισθεὶς, οὐδένα ἐβάπτιζεν· οἱ Ἀπόστολοι τοῦ ἐβάπτιζον τοὺς κατηχομένους, ἢ περιέτεμνον αὐτοὺς κατὰ τὰς περιστάσεις, τοῦθ' ὅπερ καθίσταται ἀναμφισβήτητον ἐκ τῆς τοιαύτης ἐγχειρίσεως τοῦ Παύλου ἐπὶ Τιμοθέου τοῦ μαθητοῦ αὐτοῦ.

Φαίνεται πρὸς τούτοις, ὅτι οἱ Ἀπόστολοι ἐβάπτιζον μόνον ἐν ὀνόματι τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Διότι οὐδαμοῦ ἐν ταῖς Πράξεσι μνημονεύεται ὅτι ἐβαπτίσθη τις εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς, τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, τοῦθ' ὅπερ παρέχει ἡμῖν καὶ τὴν ὑπόψιν, ὅτι ὁ συγγραφεὺς τῶν πράξεων τῶν Ἀποστόλων δὲν ἐγίνωσκε τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Ματθαίου τὸ λέγον· «Πορευθέντες οὖν μαθητεύσατε πάντα τὰ ἔθνη, βαπτίζοντες αὐτοὺς εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος.» (Κατὰ Ματθαῖον ΚΗ'. 19—20). Ἡ Χριστιανικὴ θρησκεία δὲν εἶχεν εἰσέτι σχηματισθῇ καὶ τὸ σύμβολον δ' αὐτὸ, τὸ σύμβολον τῶν ἀποστόλων καλούμενον, δὲν ἐγένετο εἰμὴ μετ' αὐτοὺς. Περὶ τούτου οὐδεὶς ἀμφισβᾷλλει. Ἐξάγεται πρὸς τούτοις ἐκ τῆς πρὸς Κορινθίους τοῦ Παύλου ἐπιστολῆς ἔθιμον περιεργότατον, ἐπὶ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης καθιερωθὲν, τὸ ἔθιμον τοῦ βαπτίζειν τοὺς νεκροὺς· ἀλλὰ μετ' οὐ πολὺ ἡ ἀναγεννωμένη ἐκκλησία διετήρησε τὸ βάπτισμα μόνον διὰ τοὺς ζῶντας· καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν ἐβάπτιζον μόνον τοὺς ἐνηλίκους, πολλάκις μάλιστα ἀναμένοντες μέχρι τοῦ πεντηκοστοῦ ἔτους τῆς ἡλικίας καὶ μέχρι τῆς τελευταίας ἀσθενείας. ἵνα μεταβῇ εἰς τὸν ἄλλον κόσμον ὁ

δὲ ἐν τῷ τὸν Ἀπολλῶ εἶναι ἐν Κορίνθῳ, Παῦλον, διελθόντα τὰ ἀνωτερικὰ μέρη, ἐλθεῖν εἰς Ἐφεσον· καὶ εὐρών τινὰς μαθητάς, εἶπε πρὸς αὐτοὺς, εἰ πνεῦμα ἅγιον ἐλάβετε πιστεύσαντες; Οἱ δὲ εἶπον πρὸς αὐτὸν, ἀλλ' οὐδὲ εἰ πνεῦμα ἅγιον ἐστὶν ἡκούσαμεν. Εἰπέ τε πρὸς αὐτούς, εἰς τί οὖν ἐβαπτίσθητε; Οἱ δὲ εἶπον, εἰς τὸ Ἰωάννου βάπτισμα.

λόκληρος ἡ ἀρετὴ βαπτίσματος προσφάτου.

Σήμερον βαπτίζουσι πάντα τὰ παῖδια· μόνον δ' οἱ ἀναβαπτιστὰ ἀναβάλλουσι τὴν τελετὴν ταύτην μέχρι τῆς ἐνηλικότητος βιβιζόμενοι σύστωμα ἐν τῷ ὕδατι. Ἀλλ' οἱ Κουάκεροι, οἱ πολυαριθμοτάτην ἑταιρίαν ἐν Ἀγγλίᾳ καὶ Ἀμερικῇ ἀποτελοῦντες δὲν μεταχειρίζονται παντάπασιν τὸ βάπτισμα, στήριζόμενοι εἰς τὸ ὅτι ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς οὐδένα ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ ἐβάπτισε καὶ κομπάζοντες ἐπὶ τῇ χριστιανοσύνῃ αὐτῶν, ἥτις εἶναι ὁμοία τῇ τῇ ἐποχῇ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἴδου ἡ μεγίστη διαφορὰ τῶν Κουακέρων πρὸς τὰς ἄλλας αἱρέσεις.

*Προσθήκη τοῦ Ἀββᾶ Νικαίου εἰς
τὸ περὶ Βαπτίσματος ἄρθρον.*

Ὁ αὐτοκράτωρ Ἰουλιανὸς ὁ φιλόσοφος ἐν τῇ ἀθανάτῳ αὐτοῦ σατύρᾳ τῶν Καισάρων, εἰσάγει τὸν υἱὸν τοῦ Κωνσταντίνου Κωνσταντῖνα ταῦτα λέγοντα. «Ὅστις αἰσθάνεται ἑαυτὸν ἔνοχον βιασμοῦ φόνου, ἀρπαγῆς, ἱεροσυλίας καὶ πάντων τῶν ἀποτροπαιοτέρων ἐγκλημάτων, ἅμα λουσθῇ παρ' ἐμοῦ διὰ τοῦ ὕδατος· τούτου θέλει καθαρισθῆναι.

Καὶ πραγματικῶς, αὕτη ἡ μοιραία δοξασία ἠνάγκαζε τοὺς χριστιανοὺς αὐτοκράτορας καὶ τοὺς προὔχοντας τοῦ κράτους νὰ ἀναβάλλωσι τὸ βάπτισμα τῶν μέχρι τοῦ θανάτου. Ἐνόμιζον λοιπὸν, ὅτι εὖρον τὸ μυστήριον τοῦ ζῆν ἐγκληματικῶς, ἀποθνήσκειν δ' ἐνασέτως.

Πόσον παράδοξος ἰδέα, ἐκ τῆς πλύσεως ληφθεῖσα, ὅτι ἀγγεῖον ὕδατος καθαρίζει πάντα τὰ ἐγκλήματα. Σήμερον ὅτε βαπτίζουσι πάντα τὰ παῖδια, διότι ἰδέα τις οὐχὶ ὀλιγώτερον ἀλλόκοτος ὑπέθεσε πάντα αὐτὰ ἔνοχα. Ἴδου πάντα σεσωμένα μέχρι τῆς ὠρίμου ἡλικίας, ὅτε πάλιν γίνονται ἔνοχα. Στραγγαλίστατέ τα λοιπὸν ὅσον τάχιστα ἵνα ἐξασφαλίσῃτε ὑπὲρ αὐτῶν τὸν παράδεισον. Καὶ ἡ συνέπεια αὕτη εἶναι τοσούτῳ μᾶλλον δικαία ὅσω ὑπάσχει ψευδευλαβῆς τις αἵρεσις, ἥτις ἐδηλητηρίαζεν ἢ ἐφόνευε πάντα τὰ νεωστὶ βαπτισθέντα παῖδια. Οἱ ψευδευλαβεῖς οὗτοι ἐσκέπτοντο περιφημάτα. Ἐλεγον δὲ λ. Ἐνεργετοῦμεν ὅσω τὸ δυνατόν περισσότερον τούτους τοὺς ἀθώους ἀνθρώπους.

πίσκους διότι ἐμπροδίζοντες αὐτοὺς τοῦ νὰ ᾤπῃ κακοὶ καὶ δυστυχεῖς ἐν τῇ παρούσῃ ζωῇ, παρέχουμεν αὐτοῖς τὴν αἰωνίαν.

N. ΛΕΒΙΔΗΣ.

ΜΟΥΣΙΚΗ.

ΓΑΕΤΑΝΟΣ ΔΟΝΙΖΕΤΗΣ.

Οἱ πλείστοι βεβαίως γινώσκουμεν ἐκ τῆς ἰσως ὀλίγων ἐξαιρέσεων, ὅτι ὁ μουσουργήσας τὴν ἐπὶ τοῦ ἡμετέρου θεάτρου παριστανομένην ἤδη Favonita, ἦν ὁ δαιμόνιος Ἰταλὸς μουσικοδιδάσκαλος Δονιζέτης. (1) Ἐπειδὴ δὲ ἐκτὸς τοῦ ἀρτίσθηνόθεντος μελοδράματος, πρόκειται νὰ διδασχῶν ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ θεάτρου ἕτερα δύο ἀξιόλογα ἔργα τοῦ αὐτοῦ μουσικοδιδασκάλου, δὲν ἐθεωρήσαμεν ἄσκοπον νὰ ἐκτυλιξώμεν ἐν συντόμῳ ὑπὸ μουσικὴν ὅλως ἔποψιν τὴν βιογραφίαν τοῦ ἐνδόξου μουσικοῦ, παραλείποντες ὅσον ἐνεστὶ τὰ διὰ μακρῶν ὑπ' ἄλλων ἀφηγούμενα ἐπεισόδια τοῦ κοινωνικοῦ αὐτοῦ βίου.

Ὁ Γαετάνος Δονιζέτης ἐγεννήθη ἐν Βεργάμῳ τῇ 25 Σεπτεμβρίου 1798 ἐκ γονέων ἀσπληνῶν, μετρίως περιουσίας, πλὴν ἀρκούντως ἐπιμεληθέντων τὴν πνευματικὴν μόρφωσιν τῆς πολυμελοῦς αὐτῶν οἰκογενείας. Ὁ νέος Γαετάνος περαιώσας τὰς ἐγκυκλοπαιδικὰς σπουδὰς του, ἐκυμαίνετο ὡς πρὸς τὴν ἐκλογὴν τοῦ σταδίου ὅπερ ἔμελλε νὰ διατρέξῃ μεταξὺ τῆς νομικῆς ἐπιστήμης, πρὸς ἣν τὸν παρώτρυνεν ἀνεκδότῳ ἡ πατρικὴ μέριμνα, τῆς ἀρχιτεκτονικῆς, δι' ἣν ἡσθάνετο φυσικὴν ῥοπὴν ἀκατάσχετον καὶ τῆς μουσικῆς τέχνης, πρὸς ἣν ἤγετο ἀκουσίως ὑπὸ μυστηριώδους φωνῆς δηλ. τῆς ἡ

χηρᾶς καὶ ἐπιβλητικῆς φωνῆς τῆς εἰμαρμένης ἥτις καὶ ἐπὶ τέλους ὑπερίσχυσε.

Διδαχθεὶς κατ' ἀρχὰς τὴν ἀσματικὴν ὑπὸ τοῦ Salari, τὸ κλειδοκύμβαλον ὑπὸ τοῦ Gonzales καὶ τὴν ἀρμονίαν ὑπὸ τοῦ Σίμωνος Μαυέρου, ἔδραμε κατεσπευμένως πρὸς τὴν Βωνωνίαν ἐνθα ἠκροάσατο ἐπὶ τριετίαν ἐπιμελέστατα τὸν μετ' ἐπιτυχίας δ. δάσκοντα τὴν μουσικὴν σύνθεσιν Róre Mathei τοῦ ὁποίου τὰς θεωρίας δὲν ἐβράδυνε νὰ ἐφαρμώσῃ ἀμέσως. Κατὰ τὴν ἐν Βωνωνίᾳ διαμονὴν του, μαθητὴς ἔτι ὢν, ἐδημοσίευσεν πλείστας ὅσας εἰσαγωγὰς μελοδραμάτων, τετραωδίας, ὕμνους θρησκευτικοὺς, ἐν οἷς διεφαίνετο καθαρῶτα ἡ μέλλουσα ἀπαράμιλος γονιμότης του. Περαιώσας τὰς ἐν Βολονίᾳ μουσικὰς σπουδὰς του ἐπανῆλθεν εἰς τὴν γενέθλιον αὐτοῦ πατρίδα, ἐνθα ἐρίσας μετὰ τοῦ πατρὸς του εὕρισκομένου εἰς χρηματικὴν ἀνέχειαν καὶ θέλοντος νὰ χρησιμοποίησῃ ἐπὶ τὸ κερδοσκοπικώτερον τὴν ἀρχομένην ἤδη φήμην τοῦ υἱοῦ του, κατετάχθη, ὡς ἀπλοῦς ἐθελοντὴς στρατιώτης, ὅπως τοῦλάχιστον ἐν ὥρᾳ ἀναπαύσεως παραδίδηται εὐχερέστερον εἰς τὰς μουσικὰς του ἐμπνεύσεις. Καὶ ὄντως, τὸ αὐτὸ περίπου ἔτος ἐν Βενετίᾳ ἐνθα διεχείμαζε τὸ σύνταγμα εἰς δ' ἀνῆκε, συνέθετε τὸ πρῶτον αὐτοῦ μελοδράμα. α Enrico conte di Bor gogna 1818 ὅπερ ἔσπεψε πλήρως ἐπιτυχία καὶ τὸ ὅποιον παρηκολούθησε μετ' οὐ πολὺ ἕτερον ὠραιότερον α H Falegname di Livonia ὅπερ ἐφελκύσαν τὴν προσοχὴν τῶν ἐραστῶν τῆς μουσικῆς ἐπὶ τοῦ ἐπιτέλλοντος φαινοῦ τούτου ἀστέρος.

Ἀπολυθεὶς τῶν στρατιωτικῶν τάξεων, τῇ ἐπεμβάσει ἰσχυρῶν προστατῶν, παρεδόθη μετ' ἀχαλινώτου προθυμίας εἰς τὸ προσηλές του ἔργον, καταπλήξας τὸν τότε μουσημανῇ Ἰταλικὸν κόσμον διὰ τῆς ἀπεριγράπτου εὐχερείας, μεθ' ἧς ἐν ὀλίγαις ἡμέραις συνέθετε τὰ μελοδράματά του. Ἀπὸ τὸ 1820 — 1830 τὰ θέατρα τῆς Βενετίας, Γενούης, Νεαπόλεως, Μαντούης, Παλέρμου, Μιλάνου καὶ Ῥώμης κατεκλύσθησαν ὑπὸ μελοδραμάτων, τὸ πλείστον ἀφειλομένων εἰς τὴν πρωτοφανῇ γονιμότητά τοῦ Δονιζέτη· οὐδὲν δὲ τὸ παράδοξον

(1) Παρισταμένων ἐν Σύρῳ μελοδραμάτων τινῶν τοῦ μελοποιῦ Δονιζέτη, ὁ αὐτόθι μουσόφιλος Ιατρός κ. Π. Κοσκορόζης ἐδημοσίευσεν ἐν ἐγγχωρίῳ τινὶ ἐφημερίδι τὴν βιογραφίαν ταύτην. Ἀναδημοσιεύομεν τόσῳ μᾶλλον ὅτι ὁ Ἰλλισσὸς οὐδέποτε ἐδημοσίευσεν βιογραφικὰς περὶ τοῦ Δονιζέτη εἰδήσεις, καὶ καθάσον τὸ ἄνομα αὐτοῦ περιπίπτει εἰς τὰ στόματα πάντων.